

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

67 ÅRGANG

25. AUGUST 1955

A V I N N H O L D E T : NR.
NORD-AFRIKAS KRISE OG HÅP - GUD ER KJÆR- 30
LIGHET - EN MESTER FYLLER 50 - VÅRE KVINNE-
LIGE ORDENSAMFUND: ST. JOSEPHSSØSTRENE - 31
BLIKK PÅ TIDEN - ALTERET - LITURGI OG MUSIKK
- GEISTLIGHETEN - PERSONALIA - UTLANDET.

NESTE NUMMER KOMMER 8. SEPTEMBER 1955.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
<i>Lunden kapell</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00 9.00	10.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgars kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kapell</i> , Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Dyreveien, Rygge	Annenhver sønd.	12.30
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 1, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: <i>Jesu Hjerter kapell</i> , Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallwards kapell</i> , tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kapell</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kapell</i> , Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: <i>St. Sunniva kapell</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael's kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

Liturgisk kalender:

SØNDAG 28. AUGUST: 13. sønd. etter Pinse. Ep. Gal. 3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19. Mandag: Johannes døperens halshugging. Tirsdag: Rosa, jomfru. Onsdag: Raymond, bekj. Torsdag: Egidius, abbed. Fredag: Stefan, konge, bekj. Lørdag: Marias løsdagsmesse.

SØNDAG 4. SEPTEMBER: 14. sønd. etter Pinse. Ep. Gal. 5, 16—24. Ev. Matt. 6, 24—33. Mandag: Laurentius Justinianus, bisk., bekj. Tirsdag og onsdag: Ferialdager. Torsdag: Den hl. Jomfrus fødselsdag. Fredag: Georgonius, mart. Lørdag: Nikolas fra Tolentino, bekj.

SØNDAG 11. SEPTEMBER: 15. s. etter Pinse. Ep. Gal. 5, 25—26; 6, 1—10. Ev. Luk. 7, 11—16.

TIL KATOLSKKE FLYKTINGER I NORGE:

Kjære venner:

I siste nummer av «Flyktningebrevet» fortalte vi litt om tidsskriftet «St. Olav». Denne gangen sender vi et eksemplar av bladet for at dere selv kan få se hvordan det er.

Her finner dere stoff om alt som rører seg innenfor den katolske kirke i Norge, offisielle meddelelser og mere uformelle referater. Her finner dere artikler av norske og utenlandske forfattere om religiøse og kulturelle spørsmål. Gjennom utenlandsspalten og spesialartikler kan dere følge med i kirkens liv over alt i verden, også i deres eget land.

Vi tror at de av dere som har lyst og anledning til å abonnere på bladet vil få megen glede av det. Prisen er kr. 18.— for et år, kr. 9.— for et halvt år. Bestilling kan sendes på postanvisningsblankett med tydelig navn og adresse til «St. Olav», Akersveien 5, Oslo.

Hjertelig hilsen,

HOVEDKOMITEEN FOR KATOLSK FLYKTINGARBEID

Vi tror vi skal kunne by våre flyktninger en verdifull kontakt med det som rører seg i deres fedreland, ikke minst gjennom vår nyhetstjeneste. Vi vil her fortsatt komme til å legge vekt på det som er Kirkens situasjon, kår og liv i de forskjellige land. Det rent politiske stoff vil komme med bare i den utstrekning det griper inn i det religiøse, kulturelle og sosiale, — betinger det og forklarer det.

Men vi håper at også det øvrige artikkelstoff og nyhetsstoff vil bli dem til berikelse slik at de fullt ut kan se i vårt blad *bladet for dem*, og at de i St. Olav vil se et forum, der deres stemme gjerne vil bli hørt.

Redaksjonen.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 7. september kl. 19.30:
Andakt i St. Josefs kapell.
Deretter samvær i foreningslokalet.

ST. GUDMUNDS LEGAT

til opphold ved katolske skoler for barn fra ubemidlede katolske hjem i Norge.

Søknader med anbefaling fra vedk.s sogneprest bes sendt snarest til: Prioren for Dominikanerne, Neuberggt. 15, Oslo.

TIL ALLE

som ikke har betalt kontingenten for 1955, har vi nå sendt innbetalingskort. Vennligst send oss kr. 18.—. Takk!

St. Olavs Eksp.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josefs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke. } Oslo
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josefs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
S. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte eller ved et-
hvert postkontor): Kr. 18.—
pr. år. — Kr. 9.— pr. ½ år.

Annonser: Innen torsdag uken før
utgivelsesdagen (se l. omslags-
side).

Nord-Afrikas krise og håp

Det synes som om Nord-Afrika for tiden er blitt et kriseområde for muhammedanismen. Denne strategisk så viktige del av den muhammedanske verden opplever i dag en sosial revolusjon hittil uten sidestykke i historien, og den truer på det alvorligste Islams mangehundreår gamle herredømme. Samtidig åpner det seg muligheter for kristendommen, og stemmer lar seg høre som forutrer en ny blomstring som på den hellige Augustins tid. Fransk-Marokko, Algerie og Tunis er utvilsomt blitt åsteder for den største politiske uro. Men bak terroraksjonene og attentatene ligger det langt mer enn bare et opprørske tidsfenomen: en indre utvikling avtegner seg allerede, som kan føre til en fullstendig ny åndelig situasjon for disse landene.

Overleverte institusjoner og trossetninger holder på å styrte sammen. I en forvirret og for største delens vedkommende rådløs muselmanverden, er en periode begynt som har lite og intet til felles med den tidligere. Nord-Afrika, hvis befolkning i århundrer hadde overtatt et så å si uforandret verdensbilde, ble plutselig, som følge av den annen verdenskrig, oversvømmet av fremmede ideologier og hele det 20. århundres vestlige sivilisasjon. Såvel det nyopprettede proletariatet som den unge intellektuelle elite har mistet enhver levende kontakt med Islam, og søker nå å utfylle det oppståtte tomrom. Det store og avgjørende valg de står foran i dag er: kommunisme eller kristendom?

Dette spørsmål er så grunnleggende fordi det stiller befolkningen foran en avgjørelse som i sitt slags aldri før har forekommet i disse lands historie. Islams ubetingede autoritet har helt siden begynnelsen av det 8. århundre ikke tillatt noe fritt valg, og det ikke bare i religiøse anliggender, men på alle områder. Hele den sosiale, politiske og juridiske ordening har imøtekommet behovene fra en primitiv og dynamisk nomadefolkning. Gud er i muhammedanernes øyne ikke så meget en kjærlig far som en absolutt Mester, hvis vilje må påtvinges overalt og alltid. Hele samfunnet ble derfor oppbygget og anerkjent på autoritetsprinsippet. Dets røtter og grunnvoll var familien hvor mannen var det ubestridte overhode og utdelte straff og belønning etter for-godtbefinnende. Hustruen ble ikke tilkjent hverken personlighet eller individuelle rettigheter. Hun var sin manns tjenerinne og sine barns mor, intet mer.

Den samme ordening gjaldt for stammen, hvor

høvdingen hadde den absolutte autoritet. Hele den sosiale struktur ble så endelig behersket av Sultanen, hans kompetanse gjaldt både for politiske og religiøse spørsmål. Dette system tillot Islam å bestå uforandret og uangrikelig i over 1200 år. Den holdt seg innen rammen av en ytterst stiv konservatisme og en enkel samfunnsforvaltning; ungdommen fikk en svært ensidig utdanning som bare gikk ut på kjennskap til Koranen og den overleverte tradisjon.

Desto mer stormfull i sine virkninger ble den fundamentale forandringen som begynte under den 2. verdenskrig. Det 20. århundres innbryten i denne middelalderlige verden har omstyrtet alle gamle og hittil bestående verdier. En oppsving både i landbruket og industrien førte til en konjunkturperiode med alle dens bivirkninger. Ved siden av nye forretningspregede maktsentre er det nå blitt et proletariat som heller ikke har vært før, og som har sitt tilhold i skitne og overfylte barakkekvarterer. Denne befolkningen har allerede i vidtgående utstrekning mistet forbindelsen med sin tidligere levemåte, og har dermed også glemt den religiøse overlevering. Hva som er kommet i stedet, vet de ikke engang selv riktig beskjed om. Her finner ateisme og kommunisme rik grobunn, men her ligger også de gode muligheter for kristendommen. En lignende revolusjon gjør seg også merkbar i de sosialt høyerestående kretser. Ungdommen, som kommer til å utgjøre den fremtidige elite på disse områdene, begynner å trekke sammenligninger. Den har ikke ganske glemt Islam, men betrakter denne religionen med kritiske blikk, ofte blir den sett på som en foreldet institusjon i det nåværende samfunn. På den annen side blir heller ikke et annet verdensbilde kritikkøst satt i dens sted. Blant de unge hersker omtrent den stemning som gjerne blir kalt «malaise»: de føler seg hverken vel eller til rette. Men de beste blant dem søker å komme ut av denne tilstand og danne seg sin egen nye livsanskuelse. Det er da også nettopp disse som beskjefter seg med kristendommen, kritisk, skarpsinnig og med en ærlig vilje til å fylle det bestående tomrom inne i seg.

Uten tvil har H-bomben med de forferdende perspektiver den åpner for fremtiden — eller for ingen fremtid — fått mange menn og kvinner til å forsøke å finne en åndelig løsning på problemene. Verdslige botemidler blir stadig mer tvilsomme.

Ingen steder er allikevel denne konflikt eller søken så intens som i Afrika. De innfødte der tvinges nesten til å søke tilflukt i åndelig hjelp og veiledning på grunn av det press og den utnyttelse de ofte er gjenstand for fra europeisk hold. Og det bys dem et rikholdig utvalg av de forskjellige religionssamfunn. Tragedien er imidlertid at afrikanerne blir forvirret og usikre fordi det er for mange versjoner av kristendommen, og for mange som gir bud for deres sjeler og legemer. De blir også skeptiske når de leser europeiske og amerikanske aviser hvor hovedvekten blir lagt på den økonomiske tautrekningen og de materielle fordelene alle søker å oppnå. For de er våkne nok til å se at den økende sivilisasjon som en slik utvikling fører med seg, uvegerlig vil bli en ulykke for folkene dersom ikke en tilsvarende åndelig utrustning er til stede for å kunne mestre bruken av de materielle goder. Det er her en kristen, sosialt bevisst Kirke har noe å gi.

Gud er kjærlighet

Av Edvard Dahm Vogt

(Holdt over Vatikanets Radio, 27. juli.)

V i betraktet forrige gang det enestående i Kristendommens budskap om Gud som Faderen, — som vår far i den grad vi er delaktige i Kristus. Her vil vi nå se nærmere på en annen av de fundamentale sannheter som følger av læren om den hellige Treenighet, — det at Gud er kjærlighet.

Også denne revolusjonerende sannhet blir ofte redusert til en mild selvfølgelighet. «Jaså, Gud er kjærlighet? Ja, hva skulle han ellers være? Vi forsøker da alle å hjelpe dem som trenger det, og selv om vi vet at de objektivt sett ikke er verdige, så skulle det da bare mangle om ikke Gud elsker oss, selv om vi er syndere. Det er jo han som har skapt oss, og våre synder gjør sikkert ikke stor forskjell for ham!» — Etter at de tidligere siterte idealister på denne måte har vist at de ingen idé har om hva kjærlighet er, fortsetter de gjerne med en like forvirret påstand om at læren om Guds kjærlighet er noe som alle de store religioner har felles.

Denne siste påstand er ikke bare historisk falsk. Den er simpelthen i seg selv *umulig*, fordi de ikke-kristne religioner mangler det som er lærens grunnlag, nemlig troen på Treenigheten.

Hva er kjærlighet?

La oss først tenke litt over hva kjærlighet er. Kjærlighet forutsetter, for det første, minst to personer. Dyr og ting er ikke personer, og det begjær som kan rette seg mot dem, kan bare kalles kjærlighet i en overført betydning av ordet. Bare tenkende vesener er personer: mennesker, engler og Gud selv. Bare mellom personer som deler samme natur og som derved er innbyrdes målbare, kan det eksistere kjærlighet, og mere og renere kjærlighet jo sterkere og renere personligheten er.

Denne kjærlighet er ikke først og fremst en *følelse*, slik en lett blir bragt til å tro det i vår meget sentimentale tidsalder. Den er en holdning, et engasjement av hele personligheten i forhold til det som har verdi for denne. Dette engasjement er først og fremst en viljesakt, en viljesholdning, det som i gamle dager het en *dyd*, v i r t u s.

En pleier ofte å skjelve mellom to sorter kjærlighet, en interessert og en uegenytlig kjærlighet. Dette er imidlertid villedende. En kjærlighet som ville være egennyttig i den forstand at den bare er rettet mot den nytelse og tilfredsstillelse den kan få av en annen person, er i virkeligheten ingen kjærlighet: den er rettet mot den andre som en ting, ikke som en person.

På samme måte kan det heller ikke eksistere en fullstendig uegenytlig kjærlighet, en kjærlighet hvor en selv intet vil motta. Kjærlighet er og må nemlig være et gjensidig forhold, et fellesskap, et

samfunn, hvor den enes godhet også er god for den andre person. I de latinske sprog trengår dette mere direkte. *Venn* heter her *ami* eller andre avledninger av ordet *amicus*: den som elsker. Men uansett sprog vil vi alle med et minimum av ettertanke innse at kjærligheten ingen realitet har utenfor et fellesskap hvor vennene gjensidig gir hverandre del i sine personligheter og derved skaper og forløser hverandres verdier, skaper nye verdier som før bare eksisterte som muligheter. Uten dette fellesskap er en følelse av kjærlighet ikke en verdi, men en lidelse.

Jesus selv lærte oss at vennskapets fullkommenhet består i det at vennene gir sin sjel, seg selv, for den andres velferd. Og han lærte oss at bare den som gir sin sjel kan selv få varig del i de virkelige verdier. Jesus selv kom for å virkeliggjøre den sanne kjærlighet i verden og den måte han gjorde det på var nettopp den å innstifte et samfunn, Kirken, ved å gi seg selv og sitt liv for sine venner. Han bønnfalt oss om å gjøre det samme for ham og for vår neste.

Gud er et samfunn

Hva betyr det så at Gud er kjærlighet? Det betyr at Guds vesen er vennskap, et samfunn mellom parter som gir og mottar. I æren om Treenigheten er det åpenbart for oss hvordan dette er mulig. Guds innerste natur er et evig vennskap mellom de likeverdige guddommelige personer, en evig og uendelig kjærlighet.

De religioner som ikke bygger på Kristi åpenbaring vil aldri kunne nærme seg denne sannhet og er derved avskåret fra det uendelige håp som følger av den. Utenfor kristendommen oppløser Gud seg ofte i en fantastisk vrimmel av guder; men disse er uavhengige og atskilte fra hverandre og det forutsettes endog av og til at de lever i en evig strid. For de religioner som ikke på denne måte lar fantasien løpe av med seg, begrenses Gud til den udelelige realitet som vi møter i virkningene av hans allmakt på det naturlige plan. På grunnlag av den visdom som vi erkjenner i skapningen, må vi slutte at Gud er en fullkommen tenkende realitet og at han følgelig besitter personlighet; men vi kan ikke vite at Gud i sin ene natur er et samfunn av tre personer. Disse tre personer handler nemlig i fullkommen forening i sitt forhold til skapningen.

Såfremt Gud bare er én person, slik som det f. eks. læres av Muhammedanerne, vil det være menigsløst å tale om Gud som kjærlighet. Hans natur kan ikke være vennskap når der ingen andre er som deler denne natur. Hans forhold til oss skapninger ville ikke kunne kalles et virkelig vennskap, såfremt vi ikke hadde del i det overnaturlige, guddommelige liv som alene kan representere en verdi for Gud. Såfremt Guds kjærlighet var rettet mot skapningen som sådan, ville det bety at Gud ikke besatt alle verdier i seg selv, men at han hadde behov for skapningen, — at skapningen var formålet med hans egen eksistens. Dette ville være en menigsløshet og en gudsbespottelse.

Den hellige Ånd personifiserer Guds kjærlighet

I den hellige Treenighet personifiserer den tredje person, Den hellige Ånd, på en særlig måte Guds kjærlighet. Faderen elsker Sønnen og Sønnen elsker Faderen, og fordi denne uendelige kjærlighet ikke bare er en egenskap, noe tilfeldig, men er noe levende

«Don Camillo og Peppone»

som for tiden går på Det Norske Teatret ble som ventet en enmannsfeier for universaltalentet Claes Gill. Bortsett fra noen uoter av typisk norsk merke som ble tillagt den hjertene Don Camillo vi kjenner fra Guareschis bøker, samt den misforståtte tolkningen av piken Gina, er presentasjonen «alle tiders».

og substantielt, er denne kjærlighet selv en person, Den hellige Ånd, som springer frem fra Faderen og Sønnen.

For de kristne, de som er forenet med Kristus som Faderens barn, er Den hellige Ånd en grunnleggende realitet. Det er ved ham at vi er forenet med Kristus. I Kirken, som er Treenighetens rike på jorden, er den Hellige Ånd det levende, personlige bånd mellom Faderen og oss i Kristus. Det er ved ham at vår tro og vårt håp og vår kjærlighet er en levende realitet.

De karakteregenskaper som en kristen må ha for å kunne overvinne alt det som skiller ham fra Faderen og Sønnen, kalles med rette den Hellige Ånds gaver. En pleier etter Bibelen å regne med syv av disse: visdom, kunnskap, dømmekraft, klokskap, styrke, fromhet og Guds frykt. Disse dyder er overnaturlige når de er rettet mot Gud. De er de våpen og hjelpemidler som trenges for at et svakt menneske skal kunne tilpasse seg det fullkomne kjærlighetens samfunn som vi er kallet til å bygge opp sammen i denne verden.

Den naturlige og den kristne kjærlighet

Er det så slik at vi ikke kan elske Gud og bli elsket av Gud om vi ikke har del i Sønnens person? Nei. Adskilt fra Gud kan vi ikke engang elske vår neste uten med en ufullkommen kjærlighet. Kjærligheten henter nemlig sin verdi fra de verdier vennskapet er bygget på. I det kristne vennskap deler vi verdiene slik de er i seg selv, — i Gud. I det naturlige vennskap er fellesskapet bygget på verdiene slik de eksisterer på begrenset måte i den stadig skiftende natur. Det vi ikke har selv, kan vi jo ikke gi til andre. Bare den person som er forenet med Gud og derved har del i verdier som overgår hans egne begrensninger, kan gi andre en fullkommen kjærlighet. Følelser og holdninger som er bygget på andre grunnlag, kan ha en viss overfladisk likhet med kristen kjærlighet, men de har ikke den samme gjenstand og den samme retning.

Dette betyr på ingen måte at vi ikke skal respektere og sette pris på det naturlige vennskap. Dets fellesskap er det naturlige livs største verdi. Vi må bare vite at det gis noe uendelig meget større. En form for såkalt kjærlighet som vi imidlertid vanskelig kan respektere som sådan, representeres av enkelte uttrykk for filantropisk virksomhet, — den filantropi som ikke bestreber seg på å bygge opp et fellesskap, som tilfredsstiller de ytre behov for andre, men fraber seg nærmere personlig kontakt med dem. Det beklagelige er at mange foretrekker å ta sitt utgangspunkt i dette narrebilde av kjærligheten når de former sin oppfatning av Guds kjærlighet. Gud bør ifølge dem innta filantropens rolle og tilfredsstille alle våre materielle behov, men uten å vente seg bønn og gudstjeneste og andre former for personlig samfunn med ham til gjengjeld. At vi alle har en snev av dette syn, merker vi best når nød og lidelse kommer i vår vei og vi straks begynner å tvile på Guds kjærlighet.

Det var imidlertid ikke filantropens holdning som Jesus brukte som bilde på Guds kjærlighet. Det var lengselen etter samfunn, fellesskap. I lignelse etter lignelse skildret han Guds rike som et personlig forhold mellom Gud og mennesker. Gud er hyrden som elsker fårene, han er «hønen som vil samle sine kyllinger», han er giveren av et gjestebud, han er faren

En mester fyller 50

Det har vært stille i St. Olavs spalter omkring Sveriges store katolske forfatter Sven Stolpe i de siste par år. Hvis noen grunn skulle etterlyses for det, så har vi bare én å anføre: At det skyldes forsømmelse fra vår side. For det skyldes så visst ikke dr. Stolpe. Han har fortsatt i sitt gnistrende tempo og har gitt sine forlag i innland og utland litt av hvert å bestille. Siden vi i 1949 bragte anmeldelser av essay-samlingene «Den glömda vägen» og «Vadstena», har bøker som «Sakrament» (roman) og «Jeanne d'Arc» utgått fra hans hånd, den siste en gedigen biografi som har vakt oppsikt ikke minst i helgeninnens hjemland Frankrike. Ellers har Stolpe boltret seg i den svenske kulturdebatt, og har hatt en ganske særlig oppgave her som introdusør og anmelder av fremmed litteratur. Hans arbeidskraft er likefrem kolossal, og det er naturlig at man har merket hans tilstedeværelse i betydelig grad når det gjelder Den katolske kirkes innslag i svensk presse, dagspressen så vel som den periodiske pressen. Han sitter også alt flere år som en flittig medredaktør i det svenske katolske tidsskriftet «Credo», som han sammen med de to øvrige redaktører J. Gerlach, S.J. og Leif Carlsson, har bragt frem i første rekke av svenske tidsskrifter. Det er blitt en røst som høres. «Sven Stolpe — en påvens partisan» heter ganske treffende en større hyldningsartikkel Svenska Morgonbladet bragte om ham forleden i anledning av 50-års dagen. Han har siden sin konversjon for et decennium siden riktig gjort seg fortjent til et slikt komplement, det innebærer hvilket incitament han har vært i det svenske åndsliv i denne tiden.

Vi vil ved denne anledning også fremheve hans store kjærlighet til Norge. Modig sendte han i 1942 ut boken «Fem normän», der han ga portrettet av fem kristne ledende motstandsmenn under krigen. Han sang ut om sitt syn på nasjonalsosialismen, og ble for svensk arbeiderpresse en så brysom figur at den til og med forsøkte å gjøre ham til sympatisør for det han angrep. «För var och en som tagit del av Stolpes skrifter alltifrån 30-talets början ter sig en sådan anklagelse fullständigt horribel», skriver Sten Furhammar i den førnevnte artikkelen i Morgontidningen.

I Norge er Sven Stolpe mest kjent for sin innsats i 30-årenes Oxfordbevegelse, der han sammen med Ronald Fangen sto i første rekke her i Norden. Som katolsk forfatter er han blitt presentert på forlaget Land og Kirke ved boken «Fjern melodi». Også St. Olav har hatt gleden av hans penn, og vi ville mer enn gjerne fortsatt ha den. Men først skylder vi å bringe en åjourført omtale av hans nyeste produksjon. Foreløpig bare denne lille stans ved hans jubileum — vår hyldest til den alltid berikende forfatteren, introdusøren, kritikeren og mester-essayisten på Varåsen herregård. Ad multos annos!

I.H.K.

som lengter etter sin fortapte sønn, brudgommen som feirer bryllupet med sin brud.

Vi burde tenke mer over disse bilder for stadig mer å forstå hva Guds kjærlighet er og vil. Alt i hans styrelse er rettet mot det at vi skal bli ledet fra avhengighet av de ting som forgår til det å motta hans evige vennskap og til å gi ham vårt vennskap i Jesus Kristus i den hellige Treenighets samfunn.

For ikke lenge siden spurte en av St. Olavs abonnenter: «Er det virkelig klostre i Norge i dag, og nonner og munkers slik som i riktig gamle dager?» Det må opplyses at vedkommende nettopp var blitt abonnent. I forbindelse med jubiléer og lignende anledninger er det jo skrevet i bladet med jevne mellomrom, både om enkeltpersoner og institusjoner. Data og historiske opplysninger vil derfor ikke bli tatt med her, men vi tror at mange av våre lesere gjerne vil høre litt om det daglige livet i klostrene i dag. Vi vil nå oppsøke etter tur lederen eller priorinnen for de kvinnelige ordenssamfunn her i landet, og be henne fortelle om klostret og det arbeide som blir utført der. Vi begynner med St. Josephssøstrene, det eldste av våre kvinnelige ordenssamfunn i Norge, og finner provinsialpriorinnen, moder Clémence, på St. Josephs Institutt i Oslo. Med provinsialpriorinne forstås den øverste leder og administrator for alle de husene ordenssamfunnet har i Norge, mens hvert av disse dessuten har sin priorinne (forstanderinne). Rolig og elskverdigg gir hun oss all den tid vi trenger til en allsidig orientering.

Det første spørsmålet blir derfor: — *Har De meget å gjøre, moder Clémence?*

Ja, det må jeg si jeg har. Dagen begynner tidlig, vi står opp kl. 5.30 hver morgen og går i kapellet kl. 6 til morgenbønn og officium, deretter følger messe og betraktning. Dette varer til 7.30, da er vi åndelig utrustet for dagen og spiser så frokost. Her i huset har vi jo skole, på hospitalene våre blir dagsordenen litt annerledes. Der står søstrene opp kl. 5 for å være ferdig til å gå på post litt før kl. 7.

Søstrene er vel spesialiserte og har hvert sitt arbeide?

De fleste her underviser på skolen, en del har kjøkket, to—tre vasker, stryker og ruller, én reparerer tøy og syr nytt. Foruten den 7-årige folkeskolen med 13 klasser har vi internat hvor det bor ca. 40 barn, der er det 4 søstre til stadighet. Internatet er for barn som bor langt fra kirke, vi har også en del flyktningebarn. Så har vi en barnehage med plass til omkring 60 barn, to søstre tar seg av den, og tre søstre underviser voksne i språk, fransk, engelsk, tysk. På skolen går det alt overveiende norske barn, men vi har også en god del andre nasjonaliteter. De engelske og amerikanske familiene her i byen har nå sin egen skole, men en av våre engelske søstre er to ganger i uken på den amerikanske skolen og underviser ca. 40 barn i religion.

Hvor mange elever har dere nå på St. Sunniva skole?

330, hvorav vel $\frac{1}{3}$ er katolske barn. Både den og barnehagen kunne være meget større, men vi mangler dessverre søstre til å kunne utvide.

Hvordan er religionsundervisningen ordnet når det er både katolske og protestantiske barn på skolen?

I småklassene har de felles religionsundervisning. Fra 4. skoleår gir prestene undervisning til de katolske elevene, og en søster underviser de protestantiske i kristendomskunnskap. Foreldrene har aldri noe å innvende mot religionsundervisningen, tvert imot sier de ofte at de er takknemlige for den forståelse og sans for religion barna får mens de går på skole her. Det er relativt sjelden at noen av de protestantiske elevene blir katolikker, men det kan være pussig å høre mange ganger hvor klart og korrekt de forklarer og forsvarer vår religion, selv mange år etter at de er ferdige hos oss, meget bedre enn mange katolikker.

Hvilke fag undervises det i på St. Sunniva?

Alle de vanlige folkeskolefagene og dessuten fransk

Daglig liv i våre kvinneklostere

I. artikkel:

St. Josephssøstrene

St. Josephssøstre i Kristi-Legemsprosesjon i Oslo.

fra 3. skoleår. Så kan en nok si at vi legger stor vekt på håndarbeide for pikene og på å la elevene få øve seg i skuespill. Vi har fått litt av en skuespilltradisjon nå.

(Undertegnede har sett flere av de juleforestillingene som i årenes løp har vært gitt. Gymnastikksalen med den prektige scenen har vært stappfull gang på gang, og når en nå ser igjen en god del av disse små skuespillere som store på Nationaltheatret, Centralteatret og andre scener, tenker en uvilkårlig på den fordel de må ha hatt av å venne seg til å opptre fra barn av. Rolf Sand, Anne-Lise Tangstad, Kari Sundby, Aloysius Valente, for å nevne noen, har alle trådt sine barnesko hos søstrene.)

— Og så har vi ekstra undervisning i keramikk, fortsetter moder Clémence, vi har et eget lite verksted med brenneovn til keramikken.

For å komme tilbake til dagsordenen igjen, hva gjør dere når skolen er slutt?

Jo, skolen slutter kl. 2, da går vi til kapellet igjen, og spiser så middag kl. 2.30. Etterpå har vi rekreasjon, det vil si vi prater med hverandre om løst og fast mens vi syr eller strikker. Vi er da gjerne i dagligstuen som ligger i klostret, det er den delen av huset hvor det er klausur, der har bare vi søstre adgang. Spisestuen eller refektoriet, er også der, og alle søstrenes værelser. Om ettermiddagen er det forskjellig å gjøre, noen hjelper elevene ekstra med leksene, neste dags timer forberedes, bøkene rettes, av og til går noen på kurser og forelesninger. Om kvelden har vi en halv times betraktning og ca. en times rekreasjon til kl. 9. Da slutter dagen for oss, og det er absolutt taushet etter den tid.

Hva medfører det egentlig å være priorinne, hvordan blir da forholdet til de andre søstrene?

Det ligger jo i navnet, en kalles moder — eller mère på fransk — og påtar seg dermed et stort ansvar. Både åndelig og timelig har en å sørge for alt det søstrene trenger, da de skal være fritatt for daglige bekymringer. Priorinnen konfererer med de søstrene som har spesielle oppdrag eller bestillinger, én er økonom, én står for innkjøpene osv.

St. Josepssøstrene er jo en kongregasjon, hva er nå egentlig det, det er jo også nonneordener, og hva er klosterregelen?

De nyere klostertilstander kalles kongregasjoner. I midten av det 17. århundre er de aktivt arbeidende nonne-tilstander blitt til som tar seg av syke og gamle og driver skoler, barnehjem og forskjellig. Før den tid arbeidet nonnene utelukkende innenfor klostrene og kaltes ordener. Det er derfor de som har bestått lengst som kalles ordener, benediktinerordenen, dominikanerordenen, fransiskanerordenen og mange flere. Vår kongregasjon ble grunnlagt i 1650 av to franskmenn, monsieur de Maupas og jesuittpateren Médaille. Klosterregelen er statutter som er godkjent av Kirken, de er utarbeidet i overensstemmelse med Den kanoniske lov. I vår kongregasjons regel står det at søstrenes første oppgave er å strebe etter kristen fullkommenhet, og som nummer to, undervisning og sykepleie. Dessuten inneholder den forskrifter om opptagelse i kongregasjonen, om novisiatet, løftene, dagsordenen, hvilke virksomheter søstrene kan overta og bestemmelser om de enkelte verv innenfor klostret.

Når en ung pike ønsker å prøve seg hos oss, må hun først gjennomgå et halvt års postulat. I den tiden bærer hun ikke søsterdrakt. Vil hun så fortsette, får hun drakten og begynner sitt novisiat, som hos oss varer to år. Det første året får hun undervisning i religion og anledning til å sette seg inn i klosterlivet i sin alminnelighet. I det andre året kan hun dessuten begynne å sette seg inn i den eventuelle fremtidige gjerning.

Holder hun fast ved å fortsette klosterlivet, avlegger hun ved utløpet av det andre året løfter for ett år om fattigdom, kyskhed og lydighet. Disse årlige løfter avlegger hun tre år i trekk, og så endelig hvis både hun selv og vi er blitt klar over at hun vil bli i klostret og passer for det, avlegges de evige løfter. Prøvetiden må være såvidt lang, ingen kan jo vite ellers om en vil trives med klosterlivet i lengden. I løpet av de 5½ årene mellom inntreden i klostret og de siste løftene står det alle helt fritt å gå igjen.

Det skrives enkelte steder om reformer av ordensdraktene, er det aktuelt hos dere?

Nei, for vår drakt er forholdsvis enkel. Sykepleierskene går alltid i hvit drakt uten stiv krave når de er på post, og til husarbeidet bruker vi blåkjoler.

Kan vi også få høre litt om den øverste administrasjon, om valg og slikt som er ukjent for utenforstående?

Joda, vår kongregasjons moderhus er i Chambéry i Frankrike, det var der den ble stiftet, og hovednovisiatet er der fremdeles. Men generalhuset med generalpriorinnen og hennes råd er nå av praktiske grunner i Roma. For tiden er det ca. 35 000 St. Josephssøstre fordelt i forskjellige land i verden. Hvert land kalles en provins og har en provinsialpriorinne som også har sitt råd. Hun velges av rådet og delegerte søstre fra hvert kloster i provinsen, og valget blir så godkjent av generalpriorinnen i Roma. Generalpriorinnens råd består av en representant for hver provins.

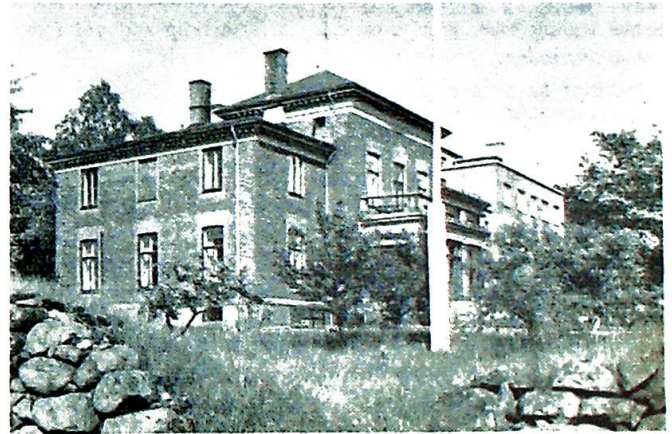
Moder Clémence er norsk med lektoreksamen i realfag — 25-års student i år, ifølge Studenterboken — og vi spør henne hvor mange norske søstre kongregasjonen har nå, om deres utdannelse og hvordan det føles å gå på skoler og studere i ordensdrakten?

Av de ca. 250 St. Josephssøstrene i Norge, er det for tiden 12 norske, hvorav 6 her på Instituttet. En søster

tok eksamen på Oslo Lærerskole i 1955, to tok artium og tre realskole-eksamen. To av de sistnevnte skal fortsette på sykepleieskolen på Vor Frue Hospital, mens den tredje skal bli barnehavelærerinne. Søstrene er fordelt på 9 hus i Norge: seks hospitaler, en nerveklinikk og en skole, og så har vi et hjem for eldre søstre og noen eldre damer. Jeg selv møtte aldri annet enn velvilje de årene jeg studerte ved universitetet, og det samme sier de andre søstrene, de blir alltid korrekt og høflig behandlet. (Vi tenker i vårt stille sinn: så høflige de selv alltid er, og dertil så charmerende i den sorte og hvite drakten, hvordan skulle noen kunne annet enn like dem . . .)

Etter en omvisning på den moderne skolen med rader av festlige skoleværelser mot syd, med sangværelse, tegnesal, arbeidsrom med symaskiner for pikene og sløyde-rom for guttene, takker vi moder Clémence, som også er skolens bestyrerinne. Hele Instituttet gir inntrykk av yrende liv og arbeidslyst, folk kommer og går, og den store skolegården er full av jublende barn i friminuttene. Søstrene har utvilsomt en mengde å gjøre, men de ser ut til å glede seg ved arbeidet. De kan vel ha mange grunner til det, men en stor tilfredsstillelse må det være å få arbeide i en «bedrift» som er så godt organisert og hvor ledelsen ligger i så dyktige hender. Svært mange yrkeskvinner rundt om i verden kunne nok misunne dem det!

Vi har her ikke fått med alt det Provinsialpriorinnen

Vor Fru Hospitals Nerveavdeling på Grefsen.

også hadde å fortelle om den utstrakte sykehusdrift som har vært og fremdeles er St. Josephssøstrenes stolteste gjerning hos oss. Men vi har inntrykk av at det kapittel er så kjent for de fleste at vi her lar bare disse navn tale for seg selv: Vor Frue Hospital i Oslo, grunnlagt 1883; St. Josephs Hospital, Porsgrunn (1893); St. Josephs Hospital, Fredrikstad (1887); St. Josephs Hospital, Kristiansand S. (1895); St. Josephs Hospital, Halden (1900); St. Josephs Hospital, Drammen (1903); Vor Frue Hospitals Nerveavdeling, Grefsen (1937). Det vi kunne si om St. Josephs Institutt og St. Sunniva skole, internat og barnehage, det vet vi vi også kan si om de her nevnte institusjoner samt den autoriserte sykepleieskolen ved Vor Frue Hospital: at alle de 250 søstre som i samlet innsats omkring sine dyktige priorinner nå utgjør St. Josephssøstrenes kongregasjon i Norge, fremforalt synes å være lykkelige kvinner. Om vårt siste spørsmål hadde lydt *hvorfor*, så vet vi svaret — og derfor spurte vi ikke heller . . . Det er dette med kallet. K. R.

■ To berømte jødiske konvertitter til katolisismen i vår tid omtales av det amerikanske tidsskriftet «Time» i ett og samme nr. (1.8) nylig. Det gjelder to usedvanlige personligheter, hvis livsskjebne og verker er iferd med å vinne internasjonal oppmerksomhet. Dr. Edith Stein vokste opp i en rik, ortodoks jødisk familie i Breslau og viste en usedvanlig filosofisk begavelse allerede i en alder da andre piker knapt er ferdig med å leke med sine dukker. Som elev og assistent hos en av vår tids store tenkere, Edmund Husserl og gjennom studier ved universitetene i Göttingen og Breslau utviklet hun en blendende intellektuell begavelse hvis lidenskap for sannheten snart tok en religiøs og mystisk retning. Avgjørende for hennes bestemmelse om å la seg døpe og oppta i den katolske kirke var lesningen av Teresa av Avila's selvbiografi. Etter Hitlers maktovertagelse i Tyskland i 1933 trådte hun som Sr.Teresa Benedicta av Korset inn i karmelittklosteret i Köln, men måtte i 1938 overflyttes til et hollandsk kloster på grunn av jødepogromene. I 1942 fant Gestapo henne også her, og 9. august samme år led hun døden i gasskammeret i Auschwitz etter et liv som i sjelden grad forente en betydelig intellektuell innsats med en heroisk streben etter helliggjørelsen. Imens baner hennes rike, men krevende forfatterskap seg vei i den katolske verden.

Dr. Karl Stern, som særlig ble kjent gjennom sin betagende konversjonsberetning «Pillar of Fire» for noen år siden, er psykiatiker og har vakt oppsikt ved sin kloke behandling av forholdet mellom psyko-analyse og religion. Med adskillig myndighet og fagmannens fremragende innsikt kaller han til orden alle dem som i våre dager — av religiøs intoleranse på den ene side, eller av dogmatisk kristenfiendtlighet på den annen, — søker å skape en motsetning mellom disse to. Det er jo instanser som begge har det levende, kjempende menneskesinn som studiefelt og oppgave. I den katolske verden er han meget langt fra å være alene om å representere en syntetisk oppfatning av kristendom og dybdepsykologi, ikke minst i Frankrike og Tyskland er samarbeidet mellom prester og psykiatikere, både på det praktiske og teoretiske plan, ofte godt og fruktbart.

■ Dette sistnevnte er noe som også er oppe til klok og sympatisk behandling i en artikkel av Karl Malde («Verdens Gang» 2.8.). Under titelen «Sjalesørger eller psykiatrisk kvaksalver» anmelder han som forbillig en nylig utkommet amerikansk bok av J. H. Van der Veldt og R. P. Odenwald: «Psychiatry and Catholicism». Forfatterne, hvorav den ene er fagfilosof og den annen utøvende psykiatiker, er begge katolikker — førstnevnte endog fransiskanerpater — og professorer ved fakultetet for psykiatri og psykologi ved The Catholic University of America (Washington). Her er forholdet mellom moderne psykologi og religiøs tro sanert ved en klar og sunn avgrensning av deres ulike kompetanse-områder. Mer og mer søkes der i den katolske verden å gi presten kunnskaper som tillater ham å stille en elementær psykiatrisk diagnose, slik at han som sjalesørger forstår å gjenkjenne symptomene på de mer karakteristiske psykiske lidelser i samtiden, forat han kan henvise dem til den rette instans: legen, istedetfor å klusse uansvarlig med problemer som det normalt ligger utenfor hans muligheter å løse.

«Prestens oppgave er å forkynde evangeliet, forvalte sakramentene, utføre de kirkelige handlinger som han skal, og ved Guds nåde forsøke å hjelpe mennesket frem til troen på Jesus Kristus — og — i denne sin gjerning ikke forsøke å drive psykoterapi i ordets medisinske betydning. Det er ikke prestens oppgave å forsøke å helbrede mennesker som lider under mentale forstyrrelser. Det er legens — psykiaterens oppgave.»

Vi lever i et miljø hvor der langt inn i våre egne rekker kan være en tendens til å legge en urimelig stor vekt på skriftemålets mentalhygieniske og psykologiske side, til fortrengsel for dets objektive sakramentale betydning, Guds usynlige og overnaturlige handlen med mennesket. Karl Malde er fullt klar over at dette er å mistolke den katolske kirkes skriftemål:

«Vi har her tatt med så meget om skriftemålet fordi det er vanlig å oppfatte skriftemålet mer som psykoterapeutisk hjelpemiddel enn som det som det for katolikken virkelig er — et sakrament. Skriftestolen er altså ikke på noen måte noen psykiatrisk klinikk like lite som kirken er en psykiatrisk institusjon eller en mentalhygienisk forening. Likevel har presten som skriftefar en virkelig stor mulighet for å hjelpe sine soknebarn og dem som søker ham til å bli helbredet for sine psykiske lidelser. I katolske land er det nemlig påfallende at mennesker som lider under nervøsitet, psykisk abnormitet o.s.v. snarere søker presten enn psykiatrikeren. Presten har derved en god anledning til å hjelpe disse ulykkelige til å få den rette behandling av psykiateren, av legen.»

■ Vi blir alltid like mildt forundret ved Olsoktider når vi ser den ubesværede eleganse med hvilken enkelte av statskirkens geistlige, uhindret av sin vide lutherske samarie, hopper fra Helgenkongen og Stiklestad frem til etsteds i nærheten av Hans Nielsen Hauge. De er så ganske ubesværet av den lille og ikke uvesentlige detalj at det var en bastant og pavetro katolisisme Olav Haraldsson levet og døde for å innføre i Norge. Vi kan til nød begripe det når anglo-katolsk engelsk høykirkelighet bestreber seg på å annektere «The Faith of our Fathers» — her er da ihvertfall noe som kan *illudere* som kontinuitet. I Norge er bruddet med Olav Haraldssons egen tro både sakramentalt, dogmatisk og kirkerettslig så radikalt at luthersk Olsok må komme til å arte seg som nærsagt et mirakel av abstraksjonsevne.

Til overmål har domprost Sigurd Fjær, som sammen med sin oiskop dr. Arne Fjellbu visst søker å forvalte Nidaros' mektige katolske tradisjoner med så megen pietet som Augustana tillater (og vel så det), nylig utkastet tanken om å grunnlegge et «St. Olavs Institutt» i Trondheim. Det dreier seg om en permanent stiftelse hvis formål skulle være (vi siterer domprosten etter «Nationen» 2.8) «å knytte et sterkere bånd med de land der Olavstradisjonene på evangelisk grunn ennå er levende». Her er der knapt nok spiker til suppen.

Imens strever «Dagen» (sitert av «Vårt Land» 1.8) med sin begrunnelse av en luthersk olsok-begeistring. Den er ikke mindre anstrengt. Sigrud Undset's, Fredrik Paasches's, Oluf Kolsrud's vurdering av norsk middelalderkristendom er gått sporeløst hen over redaksjonen, og reformasjonsmyten er usvekket blank og naiv:

«Det gikk smått og seint. Århundred etter århundrad gikk, Guds ord lyste, men skinet var dimt og makta lite å omskape folket. Reformasjonen kom og gav evangeliet meir råderom, mystikk og helgenbilete og offerrykk fekk helseknekk og kvarv i den nye dagen som rann med munken frå Wittenberg.»

Slik kan det altså ennu sees. «Dagen» er åpenbart foreløpig så lite fremskreden at vi ennu befinner oss i tusmørket!

■ I en klok og menneskelig artikkel behandler vår franske kollega, «La Vie Catholique Illustrée» (7.8.) under en synsvinkel et forterpet emne: Prinsesse Margaret's angivelige overveielser om å gifte seg med den fraskilte løytnant Peter Townsend. For det første tar det ettertrykkelig fatt i den usalige og ubarmhjertige tendens i moderne journalistikk til å henge fyrstelige personers intime privatliv ut til offentlig

Alteret

Den nylig avdøde franske forfatter Paul Claudel hadde i januar måned et skarpt innlegg i det franske blad *Figaro Littéraire* mot den stadig hypigere skikk at presten leser messen vendt mot menigheten. Hans angrep ble omgående besvart av prestene ved kirken Saint Séverin i Paris, som i sitt menighetsblad for mars gjengir videre fem imøtegåelser fra andre tidsskrifter. Katolske blad i flere land har referert denne diskusjon. Vårt blad, St. Olav, har imidlertid bare gjengitt Claudels angrep (31. mars, s. 116—117), men ikke noe av svarene. Derfor vil vi her gjengi noen hovedpunkter fra disse innleggene.

Alle betoner fellesskapskarakteren i messens helige handling: offer og offermåltid. En spør om Claudel kanskje mener at Kristus ved den første Forvandling i nattverdssalen vendte ryggen til apostlene.

Det er forøvrig ikke riktig å tale — som også St. Olav gjør i innledningen til Claudels tekst — om en «*gjenopptagelse* av Urkirkens måte å sebrere på». Enhver som besøker Roma kan se at hovedalteret i nesten alle de store basilikaer er oppstilt og blir benyttet slik at den forrettende prest — sett fra de troendes plasser i kirkeskipet — står bak alterbordet, med ansiktet mot menigheten. Selv Paven sebrerer på denne måte når han forretter ved høyalteret i St. Peterskirken.

Det er ikke bare i de gamle romerske basilikaer at denne skikk lever videre, men i flere land er den beholdt eller gjeninnført. St. Séverins sogneprest henviser til syv andre kirker i Paris, blant dem Notre Dame-katedralen og presteseminaret. Et annet meget kjent eksempel er kunstneren Matisse's berømte kapell hos Dominikanerne i Vence (omtalt i

beskuelse (og i det lesende publikums tilbøyelighet til å oppmuntre denne snuskete nysgjerrighet). Og dernest har det et myndig ord å si om opinionsens dom i selve saken. *Vox populi, vox Dei* — Folkets stemme er Guds stemme, sier et gammelt, men usedvanlig forløyet ord. *Vox populi* er da også her langt fra å være noen Gudsdom. Det er et typisk uttrykk for vår tids sviktende sans for dimensjoner og verdier når tiltrekningen mellom to mennesker oppfattes som noe så absolutt at alle andre hensyn skal og må vike. Og man glemmer at dette «*prinsipp*» allerede en gang tidligere i vår generasjon har vært satt igjennom nettopp i den engelske kongefamilie med et resultat som i skuffende grad savner menneskelig verdighet og reisning. Etter sin Gud-gitte natur er ekteskapet uoppløselig. Men her er mer en en ufravikelig lov og en personlig tragedie.

«Plikt og offer», skriver Sylvain Roche i sin artikkel, «hører ikke til disse store, hule ord som man hugger ut på fasadene til de store, offentlige monumenter. Det er realiteter som er dypt forankret i hvert eneste ett av våre liv, og som bøyer oss under lidelse for at vi skal vokse på det. Jo mer vi aksepterer dem, desto mer mennesker er vi. Overalt på jordkloden lever en mengde kvinner og menn hvert øyeblikk denslags tragedier som Margaret kjenner. Enkelte lar seg føre med av sin tilbøyelighet, andre vet å stå fast. Om en er fyrste eller «borgerlig», så er pliktens lov den samme for alle. Men dersom det å være fyrste (og kristen fyrste) overhodet betyr noe, som helst i våre dager, så kan det etter min oppfatning ikke bety annet enn dette: «Du skal gi det gode eksempel!»

Det er neppe flertallets mening. Men det er ikke desto mindre ord som for én gangs skyld er på høyde med sakens egentlige gjenstand: en nobel samvittighet. Fr. Candidus.

St. Olav 1952, s. 260). Påskeaften i år ble det ved internasjonalt katolsk samarbeid mellom en del vest-europeiske land arrangert en televisjonssending av påskennattens liturgi i keiserdomen i Frankfurt, der biskop Kampen sebrerte pontifikalmessen «*versus populum*», stående bak alterbordet, vendt mot menigheten.

I den offisielle utgave av den romerske messebok *Missale Romanum* finner en som innledning en nøyaktig beskrivelse av alle handlinger som presten må utføre (*Ritus servandus in celebratione Missæ*). Der finner en i kap. V, 3 som alternativ mulighet omtalt at presten sebrerer «*versus populum*» = vendt mot folket, og forskriftene sier at han i dette tilfelle skal hilse («*Dominus vobiscum*») og velsigne folket uten (som ellers) å vende ryggen mot alterbordet. Roma har aldri, heller ikke etter den siste tids diskusjoner, villet forandre disse bestemmelser. Selvfølgelig må godkjennelsen av stedets biskop innhentes når en ny kirke skal bygges, uansett hvordan en akter å plasere alteret.

Her i Norge har vi inntil nå ikke noen kirker eller kapeller hvor alteret er oppstilt slik at presten forretter vendt mot menigheten. Men også her har flere prester ved spesielle anledninger når de skulle oppstille et improvisert «*reisealter*» (i en privat stue, en sommerleir, et fengsel) gitt alterbordet en slik posisjon.

Pastor dr. Gerard Vranken.

Når vårt blad opptok Paul Claudels angrep på skikken å sebrere messen «*versus populum*», så var det i første rekke på grunn av de dype betraktninger som dikteren anstillet til fordel for den vanlige sebreringsmåten. Vi kan ikke minnes å ha lest eller hørt noe dypsindigere innlegg i synet på de to alternativer.

Sogneprest dr. Vrankens innvendinger til vår referering av Claudels uttalelser og vår fortlise av de imøtegåelser som fulgte fra flere hold, er imidlertid helt på sin plass. Da vi i sin tid leste noen av de imøtegåelser som sognepresten sikter til, var det selvfølgelig vår mening også å referere disse. At så ikke skjedde, skyldes en underretning redaksjonen fikk om at det forelå en uttalelse fra autoritativt hold i Rom som normativt tok avstand fra avvikelser fra den vanlige formen. Redaksjonen fant da ingen grunn til å oppta innleggene mot Claudels synspunkter.

Senere har sogneprest Vranken undersøkt dette forhold nærmere, og det er på grunnlag av en grundig dokumentasjon han her nå fremlegger saksforholdet for St. Olavs lesere.

En ting vil vi imidlertid bemerke som synes viktig i argumentasjonen: Både i Peterskirken og i de andre romerske basilikaer, finnes altere i absiden, som vanligvis blir benyttet til frembæringen av messeofferet. Det er kun unntagelsesvis — som i Peterskirken ved ekstraordinære anledninger — at «*versus populum*»-formen blir benyttet. Derfor uttrykket «*gjenopptagelse* av Urkirkens måte å sebrere på» i vår innledning til Claudels tekst.

Spørsmålet bringes vel dermed over til hensiktsmessighetsplanet, når praktiske alternativer foreligger. I Peterskirken f. eks., der det veldige gudshus bare er fylt når Paven er tilstede, er det ubetinget mest hensiktsmessig at messen sebreres ved det sentralt plasserte såkalte pave-alter over apostelgraven. På vanlige høytidsdager brukes derimot alltid høyalteret i absiden. Red.

Liturgi og Musikk

Moderne musikkproblemer

Den kjente komponistgruppen «Les Six» (De Seks) representerte i sin tid en musikalsk venstre-falang. Men ingen ville vel i dag regne *Milhaud* eller *Honegger* til rabulistene i den moderne musikk. Deres plass er inntatt av andre, og allerede den neste komponistgruppen, også i Frankrike, den som het «La jeune France», er gått i oppløsning og er etterhånden blitt avløst av en rekke andre: dodekafonistene, konkretistene («konkret musikk») og progressistene.

Dodekafonien — eller tolvtonemusikken — er en internasjonal bevegelse som ble utløst av komponisten *Arnold Schönberg* (1874—1951) og som her hjemme er blitt representert av *Fartein Valen*.

Det er et rent musikalsk fenomen, men dette kan man ikke si om den bevegelse som kaller seg «progressistene». Den ble til i 1948 etter den kommunist-influerte musikk-kongress i Prag samme år. «Progressist» må her forstås i den betydning ordet har fått innenfor kommunistisk dialektikk og har ingenting med teknisk progressivitet å gjøre. Det gjelder mer et fenomen av politisk-ideologisk natur.

Den såkalte «konkrete musikk» begynte også i 1948, og er senere blitt dyrket bl. a. på et spesielt klang-laboratorium i radiohuset i Paris. Den kan vel ennå ikke sies å være kommet ut over det eksperimentelle stadium.

Det er naturlig at vi vil forsøke å vurdere slike nye bevegelser, for å kunne sette dem i relasjon til det menneske- og samfunnsliv vi lever. Musikken er jo en virksomhet som krever tre partnere: en individuell personlighet, som er komponisten, og to kollektive, som er utøverne og publikum. Disse tre skal ikke bare være aktive, men også skapende, i forskjellig grad naturligvis, men allikevel slik at passivitet hos en av dem er nok til å kompromittere det hele. Dette forklarer hvorfor musikalsk skapervirksomhet må finne sin vei mellom to farlige skjær. Den må på den ene side unngå å lage musikken så lett at den gjør tilhørernes skaperevne overflødig, og på den annen ikke gjøre den så komplisert at den bare blir tilgjengelig for en liten krets av innviede. Fristelsen til det siste har vist seg periodevis i musikkhistorien, f. eks. i kunstretningen «Ars nova» i det 14. årh. Og det må vel sies at esoterismer også er et kjent trekk ved vår tids musikk. Aldri synes behovet etter å finne på noe nytt å ha vært så stort, og tydeligvis er det grunnnet på oppfatningen av at verdien av komponistyrket er proporsjonal med nyhetene i stoff og sprog. En oppfatning som også fører med seg en trang hos de skapende til å uttale seg offentlig om sine tendenser og intensjoner, til å komme frem med manifeste og prinsipp-erklæringer og til å ta stilling til de forskjelligste spørsmål. De resultater man er kommet til, f. eks. i progressistenes manifest fra Prag eller i skrivelsen fra tolvtone-musikernes leder *René Leibowitz*, kan ikke sies å være overbevisende. Titelen på *Leibowitz'* erklæring er «Kunstneren og hans samvittighet», og ingen mindre enn *J.-P. Sartre* har skrevet forordet. På ett eneste punkt møtes imidlertid disse to manifeste, og det er i konsta-

teringen av at i vår tid er musikken og publikum skilt fra hverandre. Men hvorledes reagerer de på denne bedrøvelige sannhet?

Progressistene fra Prag parerer med musikalske direktiver, som tross sine gode hensikter ikke kan ha større verdi enn den de forskjellige realisasjoner av dem måtte innebære. I sin generelle form ser de ikke ut til å røre ved kunstnerens frihet, men når de går videre til det individuelle — med pretensjonen om å samle de forskjellige skapende kunstnere i en fellesnevner — da er det lett å tenke seg følgene.

I *Leibowitz'* skrift finner vi meninger som ikke er mindre foruroligende.

Etter å ha fremholdt at musikken ikke har annen vei å gå enn den som byr på «fryktelig innviklethet» (complexité effrayante), trekker han den slutning at musikken er kalt til å bli en spesialisert virksomhet, bare tilgjengelig for profesjonelle.

Sannsynligvis vil ikke samfunnsforholdene tillate en slik utvikling. — Det økonomiske spiller i høy grad inn. Musikk er jo også et fag som millioner lever av i verden i dag. Musikken har bestandig kostet store summer. Engang var det konger og fyrster som tok på seg det økonomiske ansvar, siden kom turen til det rike borgerskap. Men i dag kan det ikke gjøres uten ved hjelp av de store masser, og denne kjensgjerning er ikke behagelig å tenke på for kunstretninger som nettopp ikke vil henvende seg til alle. Derfor virker det også ofte som om man sloss med skinnproblemer. I virkeligheten er det bare ett problem, og det er å finne frem til en levende kontakt mellom musikken og tilhørerne.

Men dette er et problem som ikke kan løses utenfra, likegyldig hvilket system man ville bruke. Løsningen må gro frem innenfra, og først fra de skapendes egen betraktning av verdiene. Den vil kanskje ikke komme fort, men på veien vil den med glede registrere de ganger det er lyktes en komponist å finne igjen eller å utvikle den sans for mennesket, som ikke kan unnværes hvis det skal skapes virkelige kunstverker. Men for å nå dit, må man også være klar over at det ikke er noen naturlov som sier at musikk skal gå fra det enkle til det sammensatte, — at den tvert imot mangfoldige ganger i historiens løp har gått den omvendte vei, og at nesten alle store kunstnere har hatt den samme utvikling i løpet av sitt liv.

Man er ikke tvunget til for enhver pris å finne opp et nytt tonespråk når man setter seg til å komponere. Det er viktigere å uttrykke en personlig tanke i et sprog som allerede er kjent, enn å finne nye ord som ikke sier noe. Det er ånden som former materien og ikke materien som former ånden.

Naturligvis er det ikke meningen å si at dodekafonistene ikke har rett til å sette opp sin egen teknikk ved siden av den allerede bestående. Vi vet jo at deres teknikk har dannet grunnlaget for enkelte ubestridelige mesterverker. Men derfor er man ikke berettiget til å opphøye den til å være en almen regel, slik som noen synes å mene.

Man må aldri glemme at tilhørernes skapende medvirkning er noe vesentlig for musikklivet. Bare de ville bli seg det bevisst i stadig høyere grad, så ville de også komme til å heve seg til det nødvendige nivå for å kunne motta de verdier kunsten vil gi dem.

Pater Th. Norheim, O.P.

Offisielt fra Oslo katolske Bispedømme

Pater Th. Notenboom, O.F.M., hittidig sogneprest ved St. Hallvards kirke, Oslo, er av sine ordensforesatte kalt tilbake til Holland og er der blitt utnevnt til sogneprest ved St. Antonius kirke i Haarlem.

Vi beklager dypt at vi må miste denne dyktige medarbeider. Av hjertet takker vi for hans mangeårige innsats og ønsker ham lykke og velsignelse i hans nye virkefelt.

*

Etter eget ønske og med Biskopens innforståelse har pastor Hieron. L. Trawicki forlatt Norge for å overta sjelesorg hos polske katolikker i Canada.

*

Hans Høyerverdighet biskopen har utnevnt pr. 1. september 1955:

- 1. Pastor Anton T a x t til rector for St. Franciskus Xaveriussøstrenes noviciat og St. Hallvards kapell i Sylling.*
 - 2. Pater Otto J. H u n s s e n, O.F.M., hittil kapellan ved St. Hallvards kirke, Oslo, til sogneprest ved St. Ansgars kirke i Kristiansand S.*
 - 3. Pater Johan C. H. C a s t r i c u m, O.F.M., hittil sogneprest ved St. Ansgars kirke, Kristiansand S., til sogneprest ved St. Hallvards kirke i Oslo.*
 - 4. Pater Johannes L. G e r r i t s m a, O.F.M., hittil kapellan ved St. Ansgars kirke, Kristiansand S., til kapellan ved St. Hallvards kirke i Oslo. ...*
 - 5. Pater Jan J. v a n V u g t, O.F.M., nylig ankommet fra Holland, til kapellan ved St. Ansgars kirke i Kristiansand S.*
- *

HANS HØYÆRVERDIGHET BISKOPEN reiser fredag 26. august til København for der å overvære «Verdensunionen av katolske kvinneorganisasjoner»s kongress.

Biskopen, som fortsetter til Luxembourg, ventes tilbake til Oslo 18. september.

Frøken Sigrid Halles hedersdag

gikk hennes mange venner blant St. Olavs lesere hus forbi da hun midt i sommervarmen gikk hen og passerte livsbarometrets høye 80. Det skjedde da også i stillhet på hennes sommerhytte langt oppe i Valdres, og dagen var 2. august. At begivenheten ble fortiet, får vi ta skylden for. (Vi er også leie for at pastor A. Wysieckis 50 års dag 20. august ble uteglemt i forrige nummer).

Frøken Sigrid Halle har med flid unngått merkedagene sine. Men vi synes det ikke har vært riktig! Vi vet at så mange ønsker å vise henne en oppmerksomhet, nettopp fordi hun selv er så trofast i sin oppmerksomhet overfor

alt og alle. Hun har, kan en sagtens si, vært et eneste levende smil av lykke og gladhet siden den gang hun så helhjertet sluttet seg til vår Kirke. Vi har sett hvordan hun har kjelet for sitt hjerte barn, juleheftet «Kimer I Klokker», som hun var den tjenende Martha for siden Kristine Heggens død 1937 inntil i fjor, da Lita Prahll overtok — og for St. Olav har hun vervet verdifulle annonser gjennom samme rekke år. Vi har sett hennes trofasthet i det daglige, hennes flittige kirkegang, hennes nærvær ved nær sagt alle anledninger som gas til å ta del i Kirkens liv, til å møte opp, til å være med å støtte. Derfor er det at vi nå også så ettertrykkelig vil gjøre hennes mange venner oppmerksom på at hun som så pikant alltid har sagt: «Det er så moro å være med!», nå har rundet et ærverdig jubileum.

For sine fortjenester for Kirkens sak har frøken Halle mottatt det pavelige æreskors «Pro Ecclesia et Pontifice». Vi vil ved denne anledning også føye til vår og manges takk for alt hun har utrettet blant oss med sitt smil og med sin godhet.

Helene Endresen in memoriam

Frøken Helene Endresen, Oslo, døde den 16. juli, styrket med Kirkens hellige nådemidler. Den 3. mars var hun fylt 80 år, men alt da hadde hun vært sengeleggende i lengre tid.

Allerede som ung pike hadde Helene Endresen latt seg oppta i Moderkirken, et skritt som det dengang skulle ikke lite mot til. Hun sviktet aldri sin tidligere kjærlighet til Kirken, og hun lot denne komme til syne gjennom sin frodige livsglede og viljen til å glede andre, og det ikke bare sine nærmeste.

Det var kokekunsten som ble Helene Endresens yrke, og på dette felt viste hun et fremragende talent. Fra 1903 og en tid fremover var hun bestyrerinne ved det katolske «Mariahjemmet» i København, en husholdnings-skole for unge piker under baronesse Stampe-Caresius's forstanderskap.

Men det er ikke bare som den navngjetne kjøkkensjefen Helene Endresen vil huskes. Hennes talent og gode smak lå også på et annet område, nemlig kirkelig paramentikk, og her er hennes innsats av stor og blivende verdi. Hennes syv største arbeider, dels i hedebo-som, dels i fransk broderi, utgjør her hennes livsverk. Det er klenodier, som har vunnet høyeste anerkjennelse. Hennes alterduk som pryder høyalteret i St. Olavs kirke i Oslo på de store høytidsdager er vel det største arbeide i hedebo som gjort her i landet. «Sikkert en av de kostbareste og skjønneste gaver som er gitt en kirke», skal dronning Maud ha uttalt om Helene Endresens alterduker. En må her ta i betraktning den sum av nitid flid gjennom et langt liv som disse arbeider representerer, vederlagsfritt ydet av et enkelt menneske som hadde utviklet den vanskelige kunst til fullkommenhet. For dette vil Helene Endresens minne bli bevart i dyp og kjær takknemlighet.

Rekviemhøymessen den 21. juli i St. Olavs kirke ble familiens og den store venneskares siste og gripende avskjed med denne ranke og vennekjære kristenkvinn. Sørgehøytideligheten ble forrettet av sogneprest dr. Arne O. Sund, Tønsberg. Som den som i sin prestegjerning kom til å bety så meget for Helene Endresen, tolket han nå den takk som foltes så sterkt sammen med sorgen over henns bortgang.

UTLANDET:

VATIKANET

Pave Pius XII har reist til Castelgandolfo.

Fra begynnelsen av august befinner paven seg på sitt sommersted, Castelgandolfo. Han har med seg sin privatsekretær, de ordenssøstre som sørger for husholdningen, og sin sjåfør. Paven kan leve meget roligere der enn i Roma, audiensene innskrenkes til et minimum av hensyn til helbreden, men generalaudiensene skal opprettholdes. Livlegen, professor Galeazzi Lisi, vil være til stede til stadighet.

AFRIKA

Messe i 3000 meters høyde!

For første gang i verdens historie er Messen blitt lest 3 000 meter oppe i luften. En av flyselskapet Air-France's maskiner fraktet nylig omkring 50 pilegrimer som hadde besøkt den franske Afrikamisjonæren de Foucaulds grav, fra Tamanrasset i Saharaørkenen til Alger. Et lite reisealter ble satt opp i flyet, og pilegrimene og de andre reisende samlet seg om pilegrimslederen pater Gorree, som begynte å lese messen da flyet lettet.

AFRIKA-ØST

Katolsk hjelpeaksjon i Kenya.

De katolske biskopene i Kenya har nylig hatt sin årlige sammenkomst og besluttet å danne en komité som skal samordne og utvide de katolske hjelpeorganisasjoner på det sosiale område. Komitéen skal først og fremst sørge for hjelp til befolkningen i Kikuyu, som er særlig ille stedt på grunn av Mau-Mau bevegelsen og de forholdsregler regjeringen har måttet ta mot denne.

SØR-AMERIKA

Douglas Hyde om kommunismen.

Forfatteren Douglas Hyde er kjent her hjemme fra sin bok «Jeg trodde», som utkom i fjor. Han var tidligere sjefredaktør for avisen «Daily Worker» i England og ble katolikk i 1948.

Nylig ble han intervjuet av en av de største avisene i Panama City og spurt om han mente kommunismen i Syd-Amerika representerte noen virkelig fare. Douglas Hyde var før han ble katolikk, en av de ledende blant de engelske kommunister. Han svarte følgende: Latin-Amerika blir som Asia og Afrika betraktet som et slags «koloniområde» av kommunistene. De mener at ved hjelp av en antiimperialistisk holdning hos mindretallet utover landet vil det kunne banes vei for kommunismen. Hyde henviste også til at fattigdommen i store deler av Syd-Amerika er kommunismens beste forbundsfelle. Der som andre steder er kommunistenes fremgangsmåte underminering av organisasjoner, offentlige institusjoner og foreninger for å skaffe seg innpass blant intellektuelle og arbeidere. En praktisk kristendom vil være den mest hensiktsmessige motstand overfor kommunismen, sa Hyde. Det er nødvendig å praktisere den kristne sosialisme og å øve en effektiv nesteklærighet. Kommunistene vil alltid vinne terreng der de kristne svikter.

BELGIA

Ingen avspenning i skolestriden.

Over 250 000 belgiske katolikker demonstrerte 10. juli mot regjeringens skolepolitikk. All samferdsel i sentrum i Bryssel ble lammet. Lederen for det kristelige folkeparti, Theo Lefevre, ga under stormende bifall fra menneskemengden parolen for hvordan kampen skulle videreføres. Den vil heretter bli lagt mer over på det finanspolitiske område, spareinnskudd i banker og girokasser tas ut, og det blir ikke flere nyttegninger på nasjonale lån. Det ble også bekjentgjort at nesten 2.2 millioner belgiere hadde underskrevet den nasjonale bønneskrielse til kong Baudouin om skolelovgivningen.

De belgiske arbeiderprestene forlater fabrikkene.

I et brev hvor de redegjør for sin beslutning, skriver åtte belgiske arbeiderprester:

«Kamerater og venner! Det er nå vår tur til å forlate fabrikkene og rette oss etter de bestemmelsene som er tatt for de franske arbeiderprester, og vi har enstemmig besluttet å gi en forhåndsuttalelse. De øyeblikkelige følger av dette skritt føles smertefulle for oss, men vår beslutning forekommer oss likevel den eneste riktige. Skulle våre presteembeder løsrives fra den synlige hierarkiske kirke, ville det hele bli meningsløst. Vi kan bare arbeide for Kirkens og arbeidernes gjenforening innenfor Kirken. Det er gjennom nederlag og vanskeligheter at seirene vinnes. Disse årene som vi har tilbragt sammen med arbeiderne har preget oss dypt, og vi vil alltid forbli trofaste mot dem. Aldri vil vi kunne glemme alt det som våre arbeidskamerater har gitt oss.»

Det er etter anmodning fra deres biskoper (i Liège og Tournai), at de belgiske arbeiderprestene har tatt denne bestemmelse. De er ikke på noen måte blitt tvunget til det, men etter modne overveielser og gjentatte sammenkomster med sine prester, er biskopene kommet til at disse forsøk bør få en annen form. De belgiske arbeiderprestene har ansett det som sin plikt å rette seg etter sine foresattes ønsker og slutninger, og bringe det offer som de er blitt bedt om, hvor tungt det enn forekommer dem.

Brasil

Ved tilbakekomsten fra sakramentskongressen i Rio.

Den franske kardinal Gerlier uttalte følgende da han ble intervjuet i Paris: «Jeg har sett mange storslagne kongresser, men aldri noen så vakker som denne i Rio. Rammen om det hele var enestående: Rios beliggenhet og den tropiske vegetasjon. I tillegg til det var befolkningen makelest elskverdig og gjestfri, spesielt overfor oss franske. Med hensyn til Pax Christi-bevegelsen, så gjorde vi et godt og stort arbeide sammen med kardinalene fra Rio og São Paulo.

Under hele kongressen var jeg vitne til en manifestasjon av enorme dimensjoner og en enstemmig og glødende iver. En organisasjon som sørget for alt det materielle, hadde utrettet rene undere. Aldri kommer jeg til å glemme da Brasil ble konsekrent til Det hellige hjerte ved slutten av pontifikalmessen. Senatets president holdt talen, omgitt av 50 senatorer og deputerte. Heller ikke den storslagne prosisjon glemmer jeg noengang.

Jeg tilbragte også to timer i fattigkvartene med søstrene av Pêre de Foucauld-kongregasjonen. Det jeg så gjorde et dypt inntrykk, for elendigheten i utkanten av de store byer er den samme overalt. Den sosiale synd er lik for alle land. Måtte kongressen hjelpe folkene til å befri seg for denne skam som tolererer en slik fattigdom side om side med rikdom.

Pave Pius XII's tale.

To millioner katolikker, deriblant pilegrimer fra hele verden, lyttet til pavens budskap, som ble kringkastet utover den enorme festplassen og de brede sidegatene. Paven talte på portugisisk.

Olympisk mester i svømning blir nonne.

Amerikanerinnen Clara Lamore, som fikk medalje for svømning ved de Olympiske leker i 1948, har avlagt de første løfter i klosteret Lake Ronkokoma i De forente stater.

De religiøse programmene i radio og televisjon.

Dekanen for det teologiske fakultet i Yale, mr. Pope (protestant), har erklært at de mange religiøse programmer i De forente staters radio og televisjon tas som et tegn på en betydelig religiøs fornyelse. Mr. Pope mener at det ikke er noen grunn til å være fornøyet, da disse programmene som oftest er langt fra gode. Han deler dem i to kategorier, den ene omfatter prekenes, religiøs musikk etc., men musikken fortjener som oftest ikke å bli kalt religiøs. Programmene i den annen kategori er enda verre. Det er utsendelsene om de såkalte sunne kristne familier, men slik de fremstilles blir de det beste argument for sølibatet. Kunsten å leve et kristent familieliv blir redusert til små moralske formler og ynkelige vitser. Så er det programmer hvor det gis religiøst inspirerte løsninger på personlige og sosiale problemer. Selv om det er enkelte kristne sannheter der, så er de så løstrevet fra sin sammenheng at de blir helt betydningsløse og bare fører til feiltagelser.

Bakgrunnen for mr. Pope's kritikk synes å være det for mange så utilfredsstillende faktum at Amerikas televisjonsstjerne nr. 1 fremdeles er biskop Fulton Sheen i New York, kardinal Spellmanns hjelpebiskop.

ENGLAND

St. Olavs kirke i London.

Mange nordmenn har sikkert vært i London uten å ane at det finnes en St. Olavs kirke der. Den er nå anglikansk og ligger i Hart Street. Det var i det 15. århundre den ble bygget, og er en av de få kirkene i London som overlevet den store ildebrann i 1666. Stilen er engelsk perpendikulær gotikk, men dens opprinnelse er uvisst. I den siste tid er det gjort funn i den som tyder på at den ble grunnlagt i det 11. århundre.

Inne i kirken er det flere vakre kunstverk. Den berømte engelske memoarforfatter Samuel Pepys ligger begravet i krypten, han bodde like i nærheten og besøkte ofte St. Olavs kirke hvor han hadde sin egen benk.

Like i nærheten av kirken er St. Olavs kirkegård.

FRANKRIKE

Biskopene advarer mot en falsk antikommunisme.

Den 30. juni i år offentliggjorde de franske kardinaler et kommuniqué, hvor de fastslår at to motstridende leirer driver en pressekampanje som begge spekulerer i katolikkenes godtroenhet og naivitet. Den ene leir eller krets som består av de såkalte progressister, fremsetter en utilbørlig og uriktig kritikk mot de kirkelige autoriteter. Forskjellige publikasjoner forfattet av de samme personer, er allerede tidligere satt på indeks. Det er imidlertid uklart hvem som tilhører den annen krets. I kommuniquéet står det: «Andre angriper visse katolske aviser og tidsskrifter og fremkaster grove anklager og insinuasjoner med den hensikt å splitte katolikkenes. De må råde over betydelige pengemidler, da disse ondsignede skriftene sendes gratis til medlemmene av presteskapet, høytstående personligheter og en hel mengde troende.»

Kjennetegnet for disse publikasjoner er deres eiendommelige ideologi, som er en form for antikommunisme.

INDIA

Bombays erkebiskop i Paris.

Kardinal Gracias, inder og erkebiskop av Bombay, har uttalt seg om forholdene i India under et besøk i Paris. Blant annet fortalte han at både den latinske og orientalske ritus innen Den katolske kirke i India over stor tiltrekning på befolkningen. De beundrer og blir glad i de vakre seremonier, og er meget følsomme for det hellige som de gir uttrykk for. I de bispedømmene hvor den latinske ritus praktiseres, er det alminnelig at presten bruker latin, mens befolkningen svarer på sitt innfødte sprog under dialogmessene. Der hvor den orientalske ritus er utbredt, brukes landets sprog enda mer.

Kardinalen nevnte at de viktigste katolske bevegelsene i India for tiden er Marialegionen og de såkalte St. Vincens av Paul-foredragene, men at en ikke må glemme at enda er det bare 5 millioner katolikker der av en befolkning på ca. 300 millioner. Det er allikevel relativt mange katolikker i landets administrasjon, og i de såkalte frie yrker, leger, advokater o. l. Og nærmere halvparten av de kultiverte ikke-katolske indere har fått sin oppdragelse i katolske skoler. De glemmer ikke minnene derfra og kommer lett i vennskapelige forhold til sine tidligere katolske skolekamerater.

I mitt bispedømme, sa kardinalen til slutt, er kirkene fulle, ikke bare om søndagene, men på alle ukens dager. 70 av våre skoler og to høyere skoler får offentlig understøttelse, og regjeringen viser oss den største velvillighet og hjelper det den kan. Vi hadde f. eks. nylig en nasjonal Mariakongress, og fikk da en betydelig offentlig støtte.

ITALIA

Legapostolatets neste verdenskongress.

Utdannelsen av legfolk for apostolatet vil være det tema som vil bli behandlet på den 2. verdenskongress for legapostolatet. Dette ble vedtatt på et forberedende møte som ble holdt i Castelgandolfo nylig. Den 2. verdenskongress vil bli holdt i Rom. For å forberede kongressen vil det i de enkelte land bli nedsatt nasjonale komitéer av biskopene.

JAPAN

Det katolske universitet i Tokio har fått offisiell godkjenning.

Undervisningsdepartementet i Japan har offisielt godkjent det katolske universitet i Tokio, og dermed gitt denne høyskole rett til å utdele universitetsgrader og diplomer på like fot med Statens universiteter. Det katolske universitet ledes av jesuittpatres.

JUGOSLAVIA

Den ortodokse patriarken i Beograd avslo innbydelse fra Moskva.

Samtidig med at de sovjetrussiske ledere ankom til Jugoslavia, ble den ortodokse patriarken i Beograd invitert til Sovjetsamveldet for å gjøre seg kjent med den russiske ortodokse kirkes virksomhet. En må ikke glemme at den nåværende patriark av Moskva er nøyre tilsluttet regimet.

Invitasjonen ble avslått. Ekspertene på interne jugoslaviske spørsmål vet ikke om dette må oppfattes som ulydighet overfor det kommunistiske jugoslaviske parti. Det er kjent at den ortodokse patriarken står helt under Titos innflytelse og hver gang anledning gis, støtter han de jugoslaviske kommunisters aksjoner mot kardinal Stepinac og mot Vatikanet.

Forklaringen må nok søkes i de politiske underhandlinger. Tito vil ikke for noen pris miste den materielle hjelp han får fra Vesterlandene, men samtidig forsøker han å skaffe seg velvillighet hos de russiske kommunister. Han vil gjerne oppnå fastere økonomiske forbindelser med Sovjetsamveldet for derved å få størst mulig fordeler.

Typisk for denne tveetydige holdning ble det ikke flagget under sovjetledernes besøk, hverken med det jugoslaviske eller sovjetrussiske flagg, og de kommunistiske organisasjoner fikk beskjed om å avholde seg fra manifestasjoner. Denne holdningen både hos kommunistene og patriarken skyldes nok at de ville unngå å henlede Vestens oppmerksomhet på besøket mer enn absolutt nødvendig.

NEDERLAND

Flere ordensprester enn sekularprester.

Det blir ordinert tre ganger så mange ordensprester som

takke meg til Tiedemann's

GUL

Det samme har snadderøkere sagt om Tiedemann's tobakk gjennom generasjoner.

TIEDEMANN'S GUL:
mild med karakter

TIEDEMANN'S TOBAKK er dog den beste

sekularprester i Nederland hvert år. Dette forhold er enestående i hele verden, og det er grunnen til at Nederland kan yde mer til utenlandske misjonsstasjoner enn noe annet land, folkemengden tatt i betraktning. Disse tallfigurer er blitt behandlet i en doktoravhandling nylig ved universitetet i Nijmegen. Forfatteren er en ung prest, pater Dellepoort. Ordinasjonene steg med 240 % mellom 1920 og 1940, men er gått ned med ca. 25 % siden krigen sluttet. Antallet av studenter som har begynt i de 140 seminarier og religiøse ordenshus i landet, har økt etter krigen, men tallet på dem som har sluttet før ordinasjonen, er enda større. I de neste 25 år vil de nederlandske bispedømmene trenge gjennomsnittlig 145 ordinasjoner om året, hvis det nåværende forhold, en prest for 987 troende, skal kunne opprettholdes.

PALESTINA

Arkeologiske funn i Galilea.

Arkeologiske funn skal ha bekreftet overleveringen om at den første kristne kirke i Galilea ble bygget i Nasaret i begynnelsen av 4. århundre av den romerske keiser Konstantin. Gudshuset skal ha stått på samme sted som den nåværende Forkynnelseskirke.

PORTUGAL OG INDIA

Goa er utelukkende et politisk problem.

I «Osservatore Romano» kom det for et par uker siden en uttalelse om Goa-problemet. Det blir gitt uttrykk for håpet om at det snarest mulig må bli en fredelig løsning i dette spørsmål, og om at alle former for voldshandlinger må unngås i fremtiden. En appell til maktanvendelse er og blir beklagelig og forkastelig, skriver bladet, ikke minst nå da det gjøres så store anstrengelser for verdensfreden. Det fremheves til slutt at Goa-spørsmålet ikke er et religiøst, men et politisk problem.

NEPAL

Katolske misjonærer får adgang igjen.

I Nepal har det ikke vært katolske misjonærer siden 1770, da de europeiske kapucinermunker som hadde vært stasjonert der, forlot landet. Det er nå bekjentgjort at misjonærer har adgang igjen.

SPANIA

Spansk jesuitt som arbeiderprest.

Pater José-A. Mateo har en måneds tid arbeidet som grubearbeider i en av de største kullgruvene i Spania. Det viser at

også blant de spanske prestene er det en redelig vilje til å sette seg grundig inn i alle samfunnslags levevilkår og bidra til en rettferdig løsning av sosiale problemer.

SVEITS

Calvinistisk teolog om Reformasjonen.

En calvinistisk teolog, pastor Max Thurian som spesielt går inn for studier av Bibelen og liturgien, har skrevet en bok om ekteskap og sølibat hvor han sier at ved å forkaste den katolske lære om disse ting og de gode gjerningers verdi, har Reformasjonen bare laget en fortyndet versjon av den kristne lære.

Sine påstander grunnlegger han på St. Pauls sammenligning av ekteskapet med Kristi kjærlighet til sin Kirke, og bekrefter at ekteskapet er et ugjenkallelig engasjement, et menneskes totale gave til et annet som medfører å gi avkall på ethvert annet menneske, en troskap like absolutt som om det dreide seg om et klosterkall.

Videre påpeker han i boken den kjensgjerning at parallelt med ekteskapskallet, står kallet til sølibatet som velges frivillig for hele livet som et tegn på den kristnes tro på Kristi oppstandelse, og på hans ønske om å tjene sine medmennesker.

Kunstnerkongress i Luzern.

Den annen internasjonale kongress for katolske kunstnere vil bli holdt i Luzern i Sveits fra 5.—8. oktober i år.

TYSKLAND

Den katolske kirke og nasjonalsosialismen.

Et omfangsrikt dokumentarverk, «Den katolske kirke og nasjonalsosialismen» skal fremstilles i Berlin. Hovedvekten skal legges på hittil ikke offentliggjorte akter om nasjonalsosialistenes kamp mot katolisismen, og på svarene fra katolske personligheter og institusjoner. Verket kommer til å omfatte flere bind. For tiden blir alle dokumenter om kirkekampen i årene 1933 til 1945 samlet.

Den katolske litteraturpris for 1955.

Det ble Romano Guardini som fikk «Den katolske litteraturpris» for 1955 for sin bok «Der Herr». På norsk foreligger av Guardini «Bønnens forskole».

FREDRIKSTAD		
 <p>ALT I GLASS, PORSELEN OG STENTØY</p> <p>TLF. 1662 - 2062</p>	 <p>Lys - kraft - varme - kjøling Radio</p>	<p>FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK</p> <p>Andresen & Müller</p> <p>Mek Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogensveisning - Stanseartikler.</p>
<p>KÅRE KRISTIANSEN Olaves Hansen & Sønn Eftf. Fiskeforretning Telefon 3190</p>	<p>C. HANSENS TRYKKERI OG BOKBINDERI Fredrikstad</p>	<p>FREDRIKSTAD BYGNINGS-ARTIKKELFORRETNING Byggevarer - Jernvarer Malerverer</p>
<p>Sko BJARNE AARUM Fredrikstad</p>	<p>Brødr. Syversen BENSIN & OLJE CO. Fredrikstad Tlf. 5920 Tønsberg » 12371</p>	

UNGARN

Hvor er kardinal Mindszenty?

Det blir mer og mer sannsynlig at kardinal Mindszenty befinner seg i et hus som tidligere ble brukt om sommeren av biskopen av Pecs. Det er blitt besluttet av den ungarske regjering og brukes nå som et slags «konsentrasjonskloster» for eldre geistlige, som er fordrevet fra sine respektive hus. Kardinal Mindszenty's løslatelse var bare fingert, etter det man nå vet, han har ikke fått igjen friheten, slik det ble publisert umiddelbart før åpningen av Genève-møtet. Hverken biskopen av Pecs eller de andre biskoper i Ungarn som enda er på frifot, kan med sikkerhet si hvor kardinalen befinner seg.

ØSTERRIKE

Religiøse ledere forlanger en mer rettferdig fordeling av levnetsmidlene.

88 religiøse personligheter i De forente stater, katolikker, protestanter og jøder, har utarbeidet en felleserklæring om den amerikanske overflod og verdens behov. Mgr. Luigi Ligutti, direktør for «National Catholic Rural Life Conference»,

(nasjonale katolske jordbrukskonferanse) står for utgivelsen.

De protesterer i erklæringen mot den kjensgjerning at det i magasinene eller depotene i De forente stater er lagret enorme mengder av levnetsmidler som regjeringen har kjøpt av bøndene ene og alene for å opprettholde nivået i landbruksproduksjonen. Utgiftene bare til lagring og frysing beløper seg til 75 000 dollars (over ½ mill. kr.) pr. dag, og enda holder meget på å bli ødelagt!

I erklæringen heter det: «Gud har latt De forente stater i Amerika få langt mer enn det trenger og det er mot Guds vilje at det skal fortsette å være en slik overflod midt i all den elendighet, sult og nød som hersker i verden i dag.»

Erklæringen foreslår et program på seks punkter, som skal sikre full beskjeftigelse, en rettferdig likevekt i lønninger og priser, en forsvarlig hygiene og fordeling av produksjonsoverskuddet og tekniske hjelpemidler blant ugunstig stilte land. Men for at ingen skal tro at De forente stater har nasjonalistiske og imperialistiske hensikter, og for å minske den internasjonale spenning og befordre freden i verden, må en slik hjelp være helt atskilt fra all militær hjelp. I stedet bør en utnytte alle de muligheter som gis av private organisasjoner og av De forente nasjoner.

<p>Drammen</p>		<p>Elektrisk og Radio</p>	<p>DRAMMENS MALERFORRETNING Tlf. 3916 — 3332 Inneh. Asbjørn Gundersen</p>
<p>GUNNAR A. <i>Kulberg</i> MØBELFORRETNING</p>	<p>HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy</p>	<p>Optiker L. ERIKSEN Drammen</p>	
<p>Alt i blomster VICTOR LAGERQUIST Handelsgartneri Telefon 3095 - Drammen</p>	<p>PT. PEDERSEN & BERG A/S Farvehandel - Kjemikalier Parfumeri - Spør oss Etabl. 1883 - Tlf. 2185 Drammen</p>	<p>BRØDRENE TRÆGDE Alt i landbruksmaskiner og redskaper Tlf. 4880</p>	
<p>BRAGERNES FARVEHANDEL Torvet - Drammen Tlf. 2755 - 4058</p>	<p>Tricotagehuset ^{A/S} Torvhallen Spesialforretning i: Tricotage — Ullgarn Telefon 2160</p>	<p>H. KOLDERUP N. Storgt. 12 - Bragernes Tlf. 1362 - Privat 3648 Gå til fagmannen når det gjelder møbler</p>	
<p>Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495</p>	<p>Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN</p>		
<p><i>Forlang</i> P. Christensen A.s - Drammen</p>	<p>Strømper og Trikotasje</p>	<p>^{A/S} Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer</p>	
<p>GUSTAV BÖHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen</p>	<p><i>Alltid først med det siste...!</i> Utstyrsvare- og manufaktur, Drammen</p>		

KRISTIANSAND

TOR RUUD
Aut. Rørleggerforetning

Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.

KRISTIANSAND

Knut Lie 3
Byens Stabbur
KRISTIANSAND S.
VIE A VIS NORGES BANK

Fetevareforretning

- Salater -

En gros og en detalj

Malerarbeid og tapetsering
samt taktrekking
utføres

E. RØYSLAND & H. HENRIKSEN

Malerforretning
Oddernes og Kristiansand S.
Tlf. 5263

OSLO

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

STAVANGER

R. ELVIGS GLASSKUNSTINDUSTRI A/S

Alt i glass
Bygningsglassmester

ØKONOM Centralopvarmning

Inneh.: Trygve A. Engh
Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp
Varmtvann — Olje — Stoker
Fyring — Kjelerep. — Ettersyn

OSLO

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VAREMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL
N VOLLGATE 3, OSLO

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

Theresegt. 26, Oslo

Telefon 60 24 05

WISBECH
ARTISLEREN

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

ERLING MOE

God fisk

Jens J. Andersen

OSLO - CENTRALBORD 68 34 00

Beste leverandør av

KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

Joh. Weydahl A/S

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell

Brilleoptikk

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

C. Thune-Larsens

ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo - Telf. 69 85 61